

EKONOMSKI "ROJALISTI" DOBILI PRIZNANJE

SISTEM, KI JE POVZROČIL GORJE MILIJONOM, SPET VABLJEN NA SODELOVANJE

Borba med CIO in AFL baje vzrok, da Roosevelt "flirta" s kapitalisti

Prizadevanja za konstruktiven sporazum v ame- riškem delavskem gibanju se nadaljujejo

Predsednik Roosevelt je dolgo robantil proti vsem, o katerih je smatral, da so največ krivi ekonomske panike, ki je začela dobivati svoj zamah s krahom na newyorški borzi leta 1929 in je zdaj nikakor ni moglo odrediti. Predsednik je ostro grajal "menjalce denarja" in ob vsaki priložnosti kritiziral industrialne in finančne barone, katere je nazival za "ekonomske rojaliste".

Okret "na desno"

Ko pa se je prošlo jesen kri- za spet postarila, je začel Roosevelt premišljevali, kaj naj stori, kajti ljudstvo od njega pričakuje več kakor pa le po- zveneče govore po radiu. Tri leta obljubovanja je bilo zado- sti tudi zanj, četudi pravi — in po pravici — da so razmere pod njim veliko boljše kakor so bile ob postanku krize pod Hooverom. Roosevelt še vedno zatrjuje, da dokler bo on pred- sednik, ne sme nihče, ki je v potrebi, trpeti glad. Reli- fna akcija je bila pod sedanjim ad- ministracijo upeljana kot je v taki meri doslej še nikoli nismo poznali, in baš ta pomoč be- dim milijonom je ob enem re- šila "ekonomske rojaliste" in njihove milijardne imovine!

Napačno dana pomoč

V tem listu smo že nešteto- krat poudarili, da bi bil Roose- velt ob prevzemu administracije l. 1933 lahko prevzel tudi banke in jih podprl. Vse ljudstvo bi mu to odobravalo. Namesto tega je banke le "re- formiral". Okrepil jih je s po- sojili, slabe denarne zavode pa pustil na cedilu. Ako bi bil združil vse v eno bančno us- tano-vo, bi za revno ljudstvo ne bilo izgub, ker bi jim bile vlo- ge lahko vsaj brezobrestno po- vrnjene. Namesto tega pa je bankam pomagal tako, da je bankirjem koristil, in ob enem jih je kajpada ostro kritiziral ter jih nazival z žaljivimi ime- ni. Enako je pomagal industri- alcem, magnatom zavaroval- ninskih družb, železnice itd. Ko

POMAGAJTE ŠIRITI DOBRO SOCIALNO LITERATURO!

Štiri letošnje knjige, ki jih je izdala Cankarjeva dru- žba, dobite za \$1.25. Poštno- no plačamo mi. Nudijo vam obilo razvedrila in dobrega pouka.

Ameriški družinski kole- dar letnik 1938 je bil spre- jet v vseh naselbinah z naj- večjim zadovoljstvom. Vsi, ki nam pišejo o njemu, so mnenja, da je po vsebini in opre- mi eden najboljših, kar smo jih izdali v zadnjih 24 letih. Milan Medvešek pravi v Prosveti, da ima ta koledar prvenstvo na polju slovenske književnosti v Ameriki.

Knjige Cankarjeve družbe in koledar razpošilja Prole- tarčeva knjigarna. Ako jih še nimate, jih naročite čim- prej. Ne bo vam žal!

Posledice fašističnega "junaštva"



V zadnjih napadih fašističnih (nemških in italijanskih) letalcev na Ma- drid, Valencijo in Barcelono je bilo poleg žensk in možkih ubitih zelo veliko otrok. Na sliki so otroci, ki so bili ubiti vsi v eni hiši. Bomba, ki so jo vrgli na izlo, je tudi dobro učinkovala. (Slika mater, ki plakajo za temi svojimi malčki, je na 2. strani.)

SLOVENSKE PODPORNE JEDNOTE IN ZVEZE VSE NAPREDOVALE

Znatna okrepitev smrtninskih skladov

Iz poročil v glasilih sloven- skih podpornih organizacij je razvidno, da so lani vse napre- dovale, posebno finančno.

Solventnost SSPZ je 119.52% ali višja ko kdaj prej, kot pravi njen tajnik. Piše tudi, da je dobila lani mnogo novih članov.

To njeno stanje je v glavnem posledica nove lestvice plače- vanja v posmrtninski sklad. Mnoge organizacije so si ohrani- le dobro solventnost tudi vs- led zmanjšanja obveznosti, kar je v resnici zasluga onih, ki so morali v letih krize odstopiti. Teh je bilo tisoče. Vse podpor- ne organizacije so vsled krize več ali manj izgubile tudi v raz- nih investicijah.

JSKJ se ponaša, da je zelo napredovala v mladinskem od- delku. Pravi tudi, da je utrpela izmed vseh večjih organizacij najmanj izgub.

KSKJ pravi, da je dobila v zadnji kampanji v oba oddelka 2185 novih članov. Letos bo v Jolietu zidala svoj novi urad. Kakšen je bil v imovini in član- stvu lani njen resnični napre- dek, še ni bilo objavljeno. Obi- čaj v reklamnih oznanilih nam- reč je, da se navaja le število novopristopnih, ne pa število onih, ki odstopijo ali umrjejo. Tudi izgub večina ne nava- ja. Podatke o izgubah mi- slim, da navaja v svojih zapis-

nikih vsakega pol leta najbolj točno SNPJ.

Glasilo KSKJ v izdaji z dne 19. jan. priznava, da mladinski oddelki tudi pri nji zelo naza- duje. Ponaša se pa, da šteje KSKJ zdaj že 35,574 članov, kar pa je le približno toliko kot jih je imela leta 1934. V mladinskem oddelku je v tej dobi nazadovala za par tisoč članov. Porodna kontrola je to- rej tudi med katoliškimi Slo- venci postala jako občutna.

SNPJ beleži lani znaten na- predek v članstvu odraslega oddelka, nazadovala pa je v mladinskem. Le malokatera še napreduje, ker je naraščaj med tu rojenimi zakonci manj- ši, kakor pa je bil naraščaj njih priseljenih staršev.

SDZ v Clevelandu ima svoj denar investiran večinoma v posojilih na hiše in na cerkev Sv. Vida. Pravi, da je imela visoke stroške s hišami, katere je morala prevzeti v času de- presije, da pa je finančno vzlic vsemu neomajana. Vsled raz- nih vzrokov je nastal spor med večino njenega glavnega odbo- ra in njenim glasilom "Ameri- ško Domovino".

JPZ Sloga v Milwaukeeju ima istotako skoro vso imovino v posojilih na posestva in njen tajnik pravi, da je finančno bolj trdna kot je bila prej. Kaj

Zmeda in vojna nevarnost preti svetu z vseh koncev in krajev

Francija vsaj začasno rešila politično krizo. Japonska se ne more umak- niti. Sovjetska Unija pripravljena na udar

Italijanska intervencija v Španiji je spet jako pojačana. Mussolini vztraja, da zmaga v Španiji mora biti njegova — ali pa naj Francija in Anglija ter njene zaveznice riskirajo vojno. Fašisti v Španiji vodijo zdaj vojno izključno s tujo po- močjo. Sami bi bili že davno poraženi.

Francija je začasno rešila politično krizo, ki pa je resni- čno le začasna rešitev. Ljudska fronta je za enkrat hiša iz kart. Socialistični vodja Leon Blum jo skuša rešiti z obsežnejšo ljudsko fronto, ki pa bi se ime- novala "domovinska fronta". Vključevala naj bi vse demo- kratične stranke, in komuniste, izključevala pa rojaliste in fa- šiste, ki pa so v Franciji zdaj eno in isto.

Ministrska kriza v Franciji bi se prejkone vlekla še nekaj časa. Ampak francoski posla- nik v Berlinu je Francozom za- upno sporočil, da se igrajo z ognjem, kajti ko hitro se v Franciji prične kakšen kav- s, sličen civilni vojni v Španiji, bo posredoval Hitler in ob enem si osvojil francoske kolonije, ter Alzacijo in Loreno. To je po- magalo. Noben francoski časo- pis ni, po sporazumnem dogo- voru, pisal o teh "odkritjih". Nova vlada je bila sestavljena in dobila zaupnico kot še ma- lokatera francoska vlada v mirnem času.

Japonska se je sprijaznila z dejstvom, da njena "kazens- ka" ekspedicija na Kitajsko v resnici ni postala to kar je vla- da pričakovala, ampak se raz- vila v pravo vojno. Zdj se Ja- ponce agitacije že dolgo ne vodi.

ZSZ (s sedežem v Denver- ju) istotako izjavlja, da napre- duje. Nekaj društev ima tudi v srednjepadnih državah in e- nega v Ohiu. Del članov njene- ga glavnega odbora je iz vz- hodnih držav.

Resnično stanje vseh ter or- ganizacij je razvidno le kadar objavijo poročila, katera so merodajna za zavarovalniške komisarje in pa poročila, ki jih pošiljajo zvezi britanski or- ganizacij v statistične svrhe.

Poleg teh je še par drugih slovenskih podpornih zvez, n. pr. SHZ v Calumetu in DSD v Jolietu. Konvencija SHZ je svoječasno sklenila, da se naj prične njen glavni odbor pogaj- jati za pridružitve k Hrvatski Bratski Zajednici. Sklepa se ni izvršilo. SHZ ima člane v Mi- chiganu in Minnesoti.

Italijanska intervencija v Španiji je zaradi časti iz Kitaj- ske ne more več umakniti, ra- zen ako se jo porazi. Kitajci je kajpada ne bodo premagali. Ampak lahko jo izčrpajo, in ob enem še bolj tudi samega sebe. Vojna na Kitajskem je resni- čna vojna in v Tokiu trdijo, da je v nji izgubilo življenje že približno milijon Kitajcev.

Zapletljaji v kitajskih indu- strijskih mestih med japonski- mi militaristi in zastopniki ka- pitalizma. Zed. držav ter ev- ropških dežel se množe. Pose- bno med Anglijo in Japonsko, ter med Francijo in Japonsko.

Sovjetska Unija nima vzro- ka, da se bi šla tepsti z Japo- nci v korist prej omenjenih vele- sil, toda bo prejkone vseeno morala poseči v japonsko-ki- tajski konflikt, ker je v njemu prizadeta na svoj način prav tako, kakor so prizadete Fran- cija, Anglija in Zed. države. Ako Japonska premeta na Ki- tajskem ameriški in evropski imperializem, bo postala tako arogantna — posebno njena militaristična kasta — da bo imela USSR opravka z njo po- zneje. Namreč, načrt japon-

skih imperialistov določa izri- niti Rusijo iz Azije. Torej kdo naj prvi udari? In kdaj? Rusi- ja je pripravljena udariti zdaj, Japonci pa se izogibajo povz- ročiti pretvezo za spopad, ker bi radi najprvo opravili s Ki- tajci in se nato odpočili.

V Rumuniji je zadivjala pro- tižidovska gonja. Hitlerjev na- cizem je dobil v novi rumunski vladi močno zaslombo in USSR pa novo nevarnost ob svojih mejah.

Poljska cinca. Boji se Rusije in njena vlada flirta z vsemi, ki so proti Moskvi. Odprto si doslej ni upala še nikamor.

Jugoslavija se sistematično nagiba k tečaju Rim-Berlin. Francoski pacifični republi- kanizem izgublja na vplivu. Angleška torijska vlada je u- darjena s slepoto in pomaga neposredno in nenamena Hitlerju in Mussoliniju, posre- dno pa fašistom v Španiji in re- akciji kjerkoli more. Boji se namreč "komunizma".

Svetovni položaj je torej ja- ko zaostren. Kapitalizem se iz- te pajčevine ne bo nikdar več srečno in zdravo izmotal.

KONVENCIJA UNIJE PREMOGARJEV

Delegati 35. konvencije Unit- ed Mine Workers of America so se ta teden zbrali, da raz- pravljajo o položaju in pred- vsem seveda o problemih, ki se tičejo ameriških premogarjev. Naloga je resna, kajti skoro- nena stroka ni toliko prizade- ta vsled vsakojakih sprememb in krize, kot premogarska, pri- čemer trpe premogarji in nji- hove družine.

Prispevali so pol milijona dolarjev, da je bil izvoljen new deal. Prispevali so stotisočake v kampanji za industrialne uni- je. In to — pomnite — premo- garji, ki ne zaslužijo povpre- čno niti po \$20 na teden!

Pričakovali so boljših rezul- tatov. Ni jih bilo, dasi so jih vredni, kajti ni je unije in stro- ke delavcev v tej deželi, ki bi bila toliko na fronti, in toliko žrtvovala, kakor premogarji.

Elektrizacija v USSR

Sovjetska Rusija je zgradila v poslednjih 15 letih ogromne elektrarne — in za njih pogon uporablja večinoma vodno silo. Zdj gradi nadaljnjih 18. Elek- tričnega toka producira danes sedemnajstkrat več, kakor ga je bilo producirano l. 1913 pod carizmom. To je napredek. Ampak ne še v primeri z neka- terimi kapitalističnimi dežela- mi, na primer z Zed. državami, kjer se uporablja elektriko za razne pogone že skoro v vsaki družini, ampak je v Rusiji na- predek zato, ker je bila primi- tivna in njeno ljudstvo skrajno bedno, industrija pa je uporab- ljala takrat največ parni po- gon. Zgraditi take elektrarne širom dežele kakor jih ima se- danj, pa je resnično uspeh, ki bo imel za ljudstvo pravo vred- nost šele ko se razvije industri-

ja v toliko, da bo lahko produ- cirala dovolj potrebščin za u- dobnost vsega prebivalstva, na primer likalnice, čistilnike po- dov, male in velike električne peči, električne zdravstvene predmete itd. Saj je teh reči že nešteto iznajdenih. Danes slu- žijo nove sovjetske elektrarne največ težki industriji, za raz- svetlavo mest, obratovanju cestnih železnic itd., v privat- ne domove in na kmetije pa se jo šele napeljuje.

Upravičena skrb

Belopoltni imperialiste skr- bi, kaj bo z njihovimi interesi v Aziji, ako "rumeni" (japon- ski) imperialisti res izvrše svo- jo pretnjo in izženejo bele iz Azije.

Reakcionarne oblasti po vsem svetu enako tiranske

Nova vlada v Rumuniji ne preganja samo žide, ampak je prepovedala rabo ruskega in vsakega drugega nerumunske- ga jezika v javnem občevarju. Vsled reakcionarnih naredb in šikan se je sovjetski poslanik v Bukarešti ujezil in svoji vladi v Moskvi sporočil, da naj ga odpokliče, ker je njegovo na- daljno bivanje v Rumuniji v se- danjih okoliščinah brez smisla.

V Chicagu je policija prepo- vedala film, ki prikazuje živ- ljenje v Nemčiji. Policijski cen- zorji, ki jih kontrolira admini- stracija demokratičnega župa- na Kellyja, so svojo bedasto prepoved utemeljevali z argu-

mentom, da take slike nete mr- žnje med narodi in hujskajo ljudstvo ene dežele proti drugi. Na nešteto zahtev so morali cenzorji svojo prepoved umak- niti in film je bil končno do- voljen. Izstriženi so iz njega le nekateri prizori, da je ostal "volk sit in koza cela".

Poljska vlada je prepoveda- la film, ki prikazuje napad na potop ameriške topničarke, ki so jo bombardirali japonski le- talci. Poljski uradni list "Ga- zeta Poljska" je to reakcionar- no odredbo utemeljil z razlo- gom, da bi film "Panay", ka- kor se je imenovala potopljena ameriška vojna ladja, lahko napravil v japonski javnosti

proti Poljski slabo razpolože- nje. Ker pa je Poljska prijate- ljica Japonske, nima vzroka, da bi dobre odnose z njo s čemerkoli uhajalevala.

V resnici je poljska vlada s prepovedjo filma le dokazala, da je tudi ona v tajnem paktu "proti komunizmu", ki so ga javno sklenile Nemčija, Italija in Japonska.

V "osvojenih" teritorijih severne Kitajske so Japonci pribili na raznih javnih prostori- h skrinjice s pozivom, da naj vsak Kitajec, ki ima kako do- bro priporočilo ali kritiko izra- zi svoje misli na papirju in ga vrže v te nabiralnike. Izkazalo pa se je, da se jih upotreblja le

za tajne denunciacije. Bedasti maščevalci tožijo na ta tajen način tiste Kitajce, na katere so jezni, da so komunisti in da hujskajo proti Japonski. Ne- kega čisto nedolžnega Kitajca, ki je bil na ta zavrtni način deuncuiran, so japonski vojaki brez zaslišanja vlekli na cesto, ga vklelili, v roke pa mu potis- nili napis, na katerem je zmer- jal samega sebe, da je on za- ničevanja vreden lopov, komu- nist in sovražnik Japonske ter svoje domovine. Na vrat pa so mu obesili napis "kriminallec". Tako opremljenega so ga vo- dili po ulicah in strah drugim "prevrtačem" in v zasmeš prebivalstvu.

V TEJ ŠTEVILKI

Čitajte v tej številki članek na drugi strani v prvima dvema kolonama o raznočelnosti civilne vojne v Španiji.

Zanimivi so komentarji. Priobčeni so spet v tej izdaji, ravno tako so zanimive novice iz Jugoslavije. Upravnik Pogorelec priobčuje v nji razne beležke iz našega gibanja.

Na prvi strani so članki o razrednih bojih v tej deželi in o mednarodnih zapletljajih.

Zanimivo je tudi vse drugo gradivo. Kdor prične Prole- tarca enkrat resno čitati, ga ne bo več opustil. Priporo- čite ga v naročitev prijateljem in znancem.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne na priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager.....Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave., CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Raznoličnost civilne vojne v Španiji

Rudolf Janhuba, ki pravi, da je prostovoljec v lojalistični armadi v Španiji, kritizira v svojem dopisu v prošli številki "Proletarca" naš članek "nosoglasja med delavskimi strujami v Španiji". Izjava, da smo o razmerah v Španiji slabo informirani. Bolj res je, da so po navadi vojaki, ki so faktično na fronti, o dogodkih v svoji deželi in po svetu slabše poučeni, kot pa čitatelji časopisov v kaki daljni deželi.

On smatra, da v Španiji med delavskimi strujami ni resnih razprtij, in kolikor jih je, so le posledica intrig trockistov in njihovega zaveznika Larga Caballera, s katerimi pa je špansko delavstvo že temeljito pometlo. Caballero je po njegovem mnenju le še "ugasla zvezda". Kaj je vzrok? Janhuba pojasnjuje, da je Caballero "ugasla zvezda" zato, ker je "poskušal razbiti enotno fronto španskega ljudstva... in pa ker je španski narod opazil, da je Caballero podlegel kvarni politiki Velike Britanije..."

Sam Baron trdi obratno. V svojem članku "Behind the Scenes in Spain" v januarjsko-februarski številki "Socialist Review" pravi, da so komunisti, s sovjetsko vlado vred, pomagali Veliki Britaniji izriniti "španskega Lenina", kakor je bil že skozi vrsto let naziv Larko Caballero, iz španske vlade in ga potem pritirali, da je resigniral tudi kot tajnik in vodja španskih socialističnih strokovnih unijskih se umaknil v Pariz.

Članek Rudolfa Janhuba, poslan "Proletarcu", je pisan stvarno. Priobčili smo ga na 4. strani (št. 1584), na kateri objavljamo razna kritična mnenja, največkrat brez komentarja, ker si tega lahko napravijo čitatelji, ki znajo misliti, vsak po svoje. V isti številki na drugi strani je priobčen naš članek "Tri sile sovjetske Unije". Ene njenih glavnih sil je propaganda. Dopisi, ki jih dobivajo slovenski časopisi v Ameriki, socialistična "Delavska Politika" v starem kraju, in drugi slovenski delavski listi iz Španije, so večinoma poslani iz biroja komunistične propagande. Za vnanji delavski tisk posluje v Parizu — ne v Španiji. V slednji stvari le napišejo, ali niti to ne. Biro v Parizu ima sam dobre dopisnike, ki situacijo v Španiji poznajo in imajo v časopisje raznih narodnosti po vsem svetu dober upogled. Članek Janhuba, poslan "Proletarcu", je bil dan na pošto v Parizu, kakor vsi drugi dopisi, kar smo jih doslej prejeli iz Španije. To smo omenili že v uvodu v okvirju za naglasnim tiskom, ko smo prejeli prvi Radečanov dopis. "Proletarca" pa pošiljamo prav tam ljudem ne v Pariz, ampak na fronto v Španijo. Kajpada prihaja tudi v Pariz.

Pravijo, da mora biti pri vsaki stvari red. Komunisti so za red toliko, da kršilec kaznujejo dostikrat s smrtjo, ako in kjer imajo to moč. Tudi v propagandi imajo red. Vse gre po taktu. Vsak dopisnik mora svoje spise prirejati po navodilih. Izgleda, da vse, kar napišejo naši fantje v lojalistični Španiji, gre biroju v Pariz, kjer stvari pregledajo in jih bodisi odobro, ali preprišejo, ali pa zavrzijo.

Tako s svoje strani preprečujejo anarhijo. Vsi dosedanja dopisi iz Španije, kar jih je objavil Proletarec, so pisani po premissih metodi — ustvarjati navdušenje in graditi prestiž, onim, katerim je poverjeno vodstvo. Janhuba je morda inženir in kapitan Gustinčič pod izmišljenim imenom. Lahko je dopisnik Janhuba kdo v Parizu, ki sploh še ni bil na fronti v Španiji.

Caballera so komunisti hvalili leta in leta, kakor so v Zed. državah hvalili in pomagali tistim vodjem, ki so tirali frakcijski boj za razbijanje Debove stranke do skrajnosti in dosegli svoj namen. Tam so hvalili Caballera in napadali Prieta. Indalecio Prieto je danes načelnik vse obrambne lojalistične Španije. Glavno materialno pomoč mu nudi sovjetska Unija. Naravno, da morajo v španski vladi vsled ruske pomoči tudi komunisti imeti odločujočo besedo. Zahteva komunistov je "sloga". Sloga oni razumejo tako, da lahko le oni ukazujejo, drugi naj ubogajo. Ampak Indalecio Prieto se je z njimi sporazumel, da mora odločevati tudi socialistična stranka, kateri načeljuje on, in komunisti so v vladi vsled tega le podrejena skupina. Pridobili pa so si PRVENSTVO v propagandi in cenzuri. To je njihova glavna sila.

Se par besed o tistih ameriških socialistih, ki so bili v Španiji in učili špance, kako si naj ustvarijo slovo in spoštujejo svobodo tiska in govora. Eden izmed prvih je bil tam Ernest Erber. Stori bil bil pametnejše, ako bi bil ostal doma. Neki socialistični klub v Chicagu, v katerem se je smatral za vodilnega člana, je padel že pred kakimi štirimi leti z dobrih sto na pet članov. Erbert se je končno izkazal za odkritega trockista in odstopil s socialistično mladinsko ligo vred, kolikor jo je bilo pod njegovim vodstvom, iz socialistične stranke. Španci — bili komunisti ali ne — so mu radi njegovih aktivnosti v Španiji, priredili na nekem banketu v Chicagu demonstracijo, ki jo je zasluzil, kakor bi jo vsakdo, ki hodi pometati pred tuje prage, na smeti pred svojim pa pozabi. V Španiji je bil tudi Sam Baron in tudi on je imel težkoče z oblastmi. Dolžilo so ga, da je prišel v Španijo intrigrirati v interesu trockistov. O svojih vtisih piše stvarno, dasi zelo kritično proti sedanjim vladim in posebno proti stalinistom. Ampak čemu učiti španske delavce v Španiji, tukaj v U. S. A. pa se razkosavati v več in več strujice?

Da-li je Largo Caballero res "ugasla zvezda", ne vemo. Za špansko delavsko gibanje je veliko storil in mnogo pretrpel. Zdjaj vsekar izgleda, da je izrinjen skoro na slično mesto in v slično pozicijo, kakor jo ima Leon Trocki z ozirom na sovjetsko Unijo. Vlada lojalistične Španije je zdaj trdno v rokah "zmernih" socialistov in komunistov. Pomagajo jim buržvazne republikanske stranke, kakor so pomagale Caballero. In ako znamenja ne varajo, bo ta kombinacijski režim ostal na krmilu, razen ako ne udre v Španijo Mussolini s svojo silo še bolj in pomete z vsemi delavskimi strujami in njihovo neslogo, kakor je pometel v Italiji in Hitler v tretjem rajhu.

TUGA, KI NE BO NIKDAR POZABLJENA



Na prvi strani v tej številki je slika otrok, ki so jih v Španiji nedavno ubili Hitlerjevi in Mussolinjevi letalci. Na gospiji-sliki so španske matere, ki plačejo o trupelih svojih malčkov. Ti dve sliki (ta in na prvi strani) sta iz Loride v Španiji. Letalci so ubili v nji 155 oseb, stotine pa je bilo ranjenih. Bombe so metali tudi na mestno šolo in ubili v nji nad 50 otrok, oziroma vse, kar jih je bilo tisti čas v nji.

KOMENTARJI

"Amerikanski Slovenec" se v uredniškem članku zgraža nad komunističnim kongresom v Franciji, ker je povabil v antifašistično fronto tudi katoliške delavske organizacije in katoličane sploh. Ne hujuje se toliko radi povabila samega, ampak zato, ker bi prišli katoliški delavci s takim pristopom pod komunistično vodstvo. Članek je povzel iz ljubljanskega "Slovenca". Izgleda, da komunisti s svojo novo taktiko, ki so jo pričeli pred par leti, ne bodo prišli mnogo dalj kakor so s taktiko prejšnjih svojih ruskih vodij, kateri so bili v zadnji čistki večinoma "likvidirani".

Le ako se komunisti oprimejo taktike, ki bo iskrena, namesto jezuitska, in opuste oportunistem, bodo pripomogli k preobraženju ljudskih mas, da dozorje za socializem.

Nekdaj ponosna slovenska banka v metropoli (North American Bank) je imela zadnjič tako buren občni zbor delničarjev, da je razbil samega sebe. Mr. Leopold Kushman se v Ameriški Domovini in v Enakopravnosti zelo zgraža radi tega. Ampak krive so ljudske izgube in tisti, ki so jih povzročili. Vlagatelji se hujujejo pač zato, ker premalo dobe.

Dokaj boljše vozi slovensko hranilno in posojilno društvo, ki je že tudi bilo toliko na robu, da je skoro padlo v prepad. Pa se je vjelo za resilne veje in se izmotalo zopet na varno.

"Radijski župnik" Coughlin se nikakor ne pusti odgnati od mikrofona. Zanje dobro in to v biznisu največ šteje.

"Naprej" poroča o slavlju 30-letnice "Radničkog Glasnika", ki se je vršilo v Plattsburghu, namesto v Chicagu, ker so računali, da bo tam udeležba boljša in s tem za list tudi boljše uspeh. Omenjeni list piše o proslavi med drugim:

"Predsednik slavja oznanja, da je na vrsti predavanje za list zbranih prispevkov s strani delegacije. Kar ostrem sem, ko sem videl izročanje. Neka čitateljica iz Beaver Valley je prinesla \$200, delegat iz Clevelanda \$440, zastopnik iz Chicaga \$577, iz Detroita \$377 itd. Nad eno uro so se vrstili na odru donalci zbranih prispevkov za "Radnički Glasnik" iz vseh delov Združenih držav. Koliko so ta večer hrvaški delavci dali za svoj list, ne morem točno povedati, ker sem od presenečenja nehal beležiti številke. Mislil sem na naš "Naprej" in tudi na "Proletarca". Ali bo med Slovenci kedaj videli nekaj drugega? Premislil sem, kje so vzroki, da so nas Hrvati tako daleč pustili za seboj v vsakem pogledu."

Well, v kolektah za "Radnički Glasnik" in za razne akcije njegove organizacije prav gotovo. Če pa bi rekli, da tudi v vsakem drugem oziru, bi bila to jako sporna trditev. Imeli so na primer en radnički dom, ki je bil res dom, in zanj so veliko prispevali tudi slovenski delavci. Ko se je polastil vodstva pokret, čigar glasilu je "Radnički Glasnik", je tisti dom spravil na kant. — K.

Komunisti v Zed. državah so ta mesec priredili slavja v počast Nikolaju Leninu povsod, kjer imajo organizacije in somišljenike. V Clevelandu se je ta Leninova prireditev vršila v babilonijski cerkvi.

Louis Pirc in James Debevec ter glavni odbor Slovenske demokrati v 23. wardi v Clevelandu so v kaši. Trdijo, da so koncilmana Novaka izvolili volilci na priporočilo demokratske stranke. Slovenski volilci so menda v večini in so glasovali kakor jim je priporočila "A. D." A Novak se je ba je iznevelil demokratom in začel glasovati z republikanci.

"Pojasni ta politični skok, to si narodo dolžan storiti," je vzkliknila "A. D." Ampak kaj pa je razlike, če je Novak republikanec ali demokrat. Nf! Razlika bi bila le, ako bi bil on socialist, pa bi uskočil v demokratski ali republikanski tabor.

Župniki dobivajo v nagrade avte in po tisoč dolarjev, da se lahko "odpočijejo" bodisi tu, ali v stari domovini. Trgovci in drugi si lahko privoščijo vse, kar morejo in nihče jim tega ne očita. Ampak naj si privoščijo kak teden "izleta" socialist — je pa rom-pom-pom. Zal, da je zelo malo socialistov, ki to zmorejo, in še tisti porabijo tudi izlete za delo, ker opazujejo, obiskujejo in pišejo, da druge seznanijo kako in kaj. Ni čudno, da je tako malo ljudi, ki bi hoteli biti socialisti, in da jih je tudi med Slovenci čedalje več, ki zapuščajo trdo socialistično klop in se pomikajo v toke, kjer ni treba prepričanja in s tem ne požirajo psokv in očitkov. Sedeti na "zofi" je pač prijetnejše in ne spominja na skrb.

Odbor Slovenskega narodnega doma v Milwaukeeju poroča v "Obzoru", da je od po-

brodelne zveze so si že dokaj časa v laseh. Ni dvoma, da je Pirc za to svojo organizacijo, ker jo je res smatral nekako za svojo, veliko storil in potrošil. Poznejša leta je imel od nje tudi nekaj koristi, posebno pa še tiskarna, ki jo lastuje on in Debevec. Zdjaj se pritožujeta, da je "nehvaležnost plačilo sveta". Prišli so v razne urade S. D. Z. drugi ljudje, ki hočejo delati po svojem in biti plačani, ne pa sprejemati navodila od Pirc. In Pirc je kajpada užaljen, kajti začeli so se ogibati tudi njegove tiskarne. Vlede tega vprašuje:

"Kaj je bolj prijetno: ali ustvarjati, pehati se in mučiti, da se zgradi dobro organizacija, ali pa se lepo mirno vesti v glavni odbor potem, ko je bilo delo narejeno in je uspešno. Govorili smo o tem z državnim zavarovalničkim komisarjem v Columbusu, ki nam je povedal, da oni ki ustvarjajo bratske organizacije, ki se mučijo leta in leta, navadno dobijo hrce od novincev, ki so v organizaciji par let in ki v svoji osebi vidijo le svojo korist, ne pa naporno delo pionirjev organizacije."

Prejkone ima Pirc tehtne vzroke za pritožbe proti sedanjemu vodstvu SDZ, katero je pomagal graditi. Iz prej citirane stavka je razvidno, da se je proti odbornikom SDZ zelo pritoževal tudi zavarovalniškemu komisarju. To je napaka. Kadar otrok bratce in sestrice le preveč toži svoji mami, ga nimajo radi. Urednik "A. D." se je lahko že med vojno naučil, da zatoževati ljudi, ki mu niso storili nič žalega, ni dobro. V njegovem sedanjem slučaju je situacija seveda drugačna in tiče se predvsem materialnih koristi njegovega podvzetja, katere je dolžan braniti po zakonu samoohrane. Ampak tekati k oblastim in tožiti nasprotnike zgolj iz masevalnosti — čes, da niso patrioti in pravzaprav prekucahi, tisto pa za odgovorne ljudi ni častno. To omenjam, čeprav ne spada v poročilo o sporu med "A. D." in odborom SDZ. — P.

Ko so se vršile po novi stalinistični ustavi USSR prve volitve v vsesovjetski zbor, je šel glasovati tudi Josip Stalin. Bil je slikan pri oddajni skrinjici z glasovnico, kakor slikajo v Zed. državah na volilne dneve pri oddajanju glasov razne visoke politike. Ameriški časopisi se je ob tej priliki zelo ponorečevalo, čes, čemu je bilo treba Stalinu sploh na volišče, saj je bil on edini kandidat! Kdo sploh bi si upal kandidirati proti njemu! Pisec te notice smatra, da četudi izgleda njegovo glasovanje smešno, je njegov novi parlament veliko boljši, kar se poslušnosti tiče, kakor pa je demokratska večina zveznega kongresa v USA, ki svojemu voditelju Rooseveltu nagaja kolikor more.

Demokrati v 23. wardi v Clevelandu so v kaši. Trdijo, da so koncilmana Novaka izvolili volilci na priporočilo demokratske stranke. Slovenski volilci so menda v večini in so glasovali kakor jim je priporočila "A. D." A Novak se je ba je iznevelil demokratom in začel glasovati z republikanci.

"Pojasni ta politični skok, to si narodo dolžan storiti," je vzkliknila "A. D." Ampak kaj pa je razlike, če je Novak republikanec ali demokrat. Nf! Razlika bi bila le, ako bi bil on socialist, pa bi uskočil v demokratski ali republikanski tabor.

Župniki dobivajo v nagrade avte in po tisoč dolarjev, da se lahko "odpočijejo" bodisi tu, ali v stari domovini. Trgovci in drugi si lahko privoščijo vse, kar morejo in nihče jim tega ne očita. Ampak naj si privoščijo kak teden "izleta" socialist — je pa rom-pom-pom. Zal, da je zelo malo socialistov, ki to zmorejo, in še tisti porabijo tudi izlete za delo, ker opazujejo, obiskujejo in pišejo, da druge seznanijo kako in kaj. Ni čudno, da je tako malo ljudi, ki bi hoteli biti socialisti, in da jih je tudi med Slovenci čedalje več, ki zapuščajo trdo socialistično klop in se pomikajo v toke, kjer ni treba prepričanja in s tem ne požirajo psokv in očitkov. Sedeti na "zofi" je pač prijetnejše in ne spominja na skrb.

Odbor Slovenskega narodnega doma v Milwaukeeju poroča v "Obzoru", da je od po-

stanka te organizacije do zdaj umrlo kakih sto delničarjev. Vendar pa ustanova s tem ni propadla, dasi te svoje prijatelje zelo pogreša. Odbor pravi, da je stavbišče plačano in zdaj je le še treba potrebnega kapitala, da se zgradi tudi poslopje. Vseeno bo to dokaj težka naloga. O nji so razpravljali na občnem zboru 21. januarja.

Dopisniku Celinu ne ugajajo Barbičeve kritike, ki jih priobčuje v Prosveti. Pravi, da so 95 odstotkov zanič in dober urednik bi jih zmetel v koš. Kako Celin ve, da je njegova sodba pravilna? Kak drugi, ki tudi ne spada v norčnico, kakor Celin pravi da ne spada, bi lahko zapisal, da so Barbičevi dopisi 99 odstotkov O. K., da so se njegove kritične opazke v mnogoterih slučajih — če tudi ne takoj, izkazale pozneje za pravilne in je torej znal gledati v bodočnost hitreje nego drugi, o Celinovem dopisu pa bi ugotovil, da bi ga dober urednik vrgetl v koš. In kako more Celin vedeti, da bi E. Kristan vrgetl 95 odstotkov vsega, kar napiše Barbič, v koš. Kritiki so potrebni. In bodo — pa če kritizirajo prav ali ne. Diktatorji jih streljajo, pa pridejo novi kritiki in bežajo že kako od skrivaj, če odprto ne morejo izraziti svojega mnenja o tem in onem. Torej Barbič, le pogum, čeprav Celin namiguje, da je v Clevelandski norišnici prostora vsaj še za enega človeka. — J. P.

"Naprej" lahko citira tudi prispevke, ki jih dajejo Hrvati v Ameriki tedniku "Nezavisna Hrvatska Država" za "slobodno Hrvatske". Hrvati znajo, pravi on. Res, vsak pustolovec jih lahko molze, a hrvatska masa živi večinoma v slumsih. Daje za cerkve, zdaj za to, zdaj za ono "revolucijo", za milo otadžbino, za oslobodjenje milog svog naroda itd., a njene življenjske interese nihče ne brani.

Kljub še vedno obstoječi krizi in tekoči recesiji smo lani napravili močan korak naprej. Ne samo, da smo plačali čez deset tisoč dolarjev zaostalega davka, katerega smo podedovali s poslopji, ki jih imamo na rokah, ampak poravnali smo tudi druge oblige, napravili nova posojila in popravili domove, katere lastujemo. Tako smo danes v veliko boljšem položaju kot v kateri dobi od leta 1931.

Ta letna seja bo zelo važna. Razpravljali bomo o novi formi poslovanja. V poročilih, ki bodo podana na tej seja, boste slišali vse podrobnosti — ne samo o stanju društva, ampak tudi načrte za bodoče delo. Dolžnost vsakega delničarja je, da se te seja gotovo udeležijo. Izvolili bomo tudi tri nove direktorje za prihodnja tri leta. Delničarska seja se vrši v soboto 29. januarja ob 8. zvečer v Slovenskem delavskem centru, 2301 S. Lawndale Ave.

Joško Oven, predsednik.

V NEDELJO
20. FEBRUARJA
35-LETNICA
KLUBA ŠT. 1

J. S. Z.
V DVORANI
S. N. P. J.

PRIPRAVE ZA SPORED NA PRIREDITVI KLUBA ŠT. 1, KI BO V NEDELJO 20. FERBUARJA V DVORANI SNPJ

Chicago, Ill. — Za slavje 35-letnice kluba št. 1 so v teku priprave, katerih namen je dati občinstvu izborni spored in dostojno proslaviti jubilej petin- tridesetletnega dela, ki ga je vršila skupina, katero poznamo v javnosti pod označbo "klub št. 1 JSZ".

Sporod slavja 30-letnice tega kluba pred petimi leti je imel 18 točk. Bil je izborni in ljudem ostal v spominu. Prihodnji spored na slavju 20. februarja bo 7 točk krajši. Uvodni in pozdravni govor bo prva točka. Izvršil jo bo tajnik kluba Chas. Pogorelec. Dramski odsek bo nato predstavil živo sliko v spomin naših pionirjev, ki jih ni več med živimi. Med njimi Jožeta Zavertniku. Mnogo naših članov je že med pokojniki in storili bomo kolikor bo v naši moči, da jim ob tej priliki damo sodružno priznanje.

Naravno, da bo sodeloval mešan pevski zbor "Sava" v raznih prizorih, in vsi drugi klubovi odseki. Imeli bomo govornika v angleščini — koga izmed naših sodrugov, in za glavnega slovenskega govornika pa je dramski odsek sklenil povabiti Etbina Kristana, veterana in prvaka v socialističnem gibanju med Jugoslovani. Upamo, da se odzove.

Ivan Molek je za klub št. 1 že veliko napisal. Pomagal je kjerkoli je mogel. K tej obletnici kluba je spisal simbolično igro "Jernejček". Zagotavljam, da bo izborna vprizorjena. Deklamirana bo pesnitev "Naš jubilej" (spisal Frank Zaitz), čuli bomo dobre muzikalne točke, dalje deklamacijo "Opomini", pesem v letošnjem Družinskem koledarju, ki jo je spisala Katka Zupančič.

Prvi del sporeda bo zaključil klubov mladinski odsek Red Falcons, pod vodstvom direktorice Ane Beniger. Vprizoril nam bo sliko, kako vrši svoje seje. Bo to jako zanimiv prizor, ki je sam na sebi vreden, da pridete na to prireditev.

V drugem delu nastopi slovenski govornik, pred njim pa vključuje spored dobro muzikalno točko. Nato bo završil program angleški odsek (Social Study Club) z dobro igro. Igro "Jernejček" režira Louis Beniger in angleško po Alice Artach. V pripravljalnem odboru so člani dramskega odseka Louis Beniger, Joseph Drasler in Frank Zaitz.

Po končanem sporedu bo plesna zabava v obeh dvoranah. V obema bodo igrali naši znani godbeniki "za stare in mlade". Vstopnice v predprodaji so po 35c in jih dobite pri članih in članicah v uradu "Proletarca", pri L. Groserju v družabnem klubu in pri somišljenikih. Rezervirajte si datum 20. februarja za poset našega slavja in ako le morete, sodelujte pri razpečevanju vstopnic. Le s sodelovanjem drug z drugim bomo res izvršili to prireditev tako, kakor tak jubilej zasluži in ga je vreden. — P. O.

OBČNI ZBOR DRUŽBE SLOVENSKE DELAVSKI CENTER

se vrši, kot že oznanjeno prej, v soboto 12. februarja 1938 ob 8. zvečer na 2301 South Lawndale Avenue.

Vsem delničarjem smo poslali poverilnice in pismo, ki jih vabi na občni zbor.

FRANK ZAITZ, tajnik S. D. C.

• KRITIKUJOČA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE •

Se o slovenski zadrugi prodajalni v Pueblu

Pueblo, Colo. — V Proletarcu z dne 12. jan. t. l. je bil priobčen iz naše naselbine dopis z naslovom, "Zadruga, ki je križ sijajno prestala." Podpisan je bil "poročevalec". Ker nekateri podtikajo omenjeni dopis meni, sem dolžan, da jih zavrnem. Pravijo, da sem bil v njemu pohvaljen. Z najboljšo voljo hvala odklanjam, ker sem navajen le kritike in napadov, ne pa hvale. Ako bi se bil poročevalec podpisal, bi mi ne bil naredil vzroka, da pišem ta dopis. Kakšno korist pa bi jaz imel, ako bi hvalil samega sebe? Tudi naš "filozof" ve, da jaz nobene. Kadar bo poročevalec še pisal o zadrugi prodajalni, mu svetujem, da se naj najprej o vsem glede zadruge informira pri direktorju. Uverjen sem, da mu bodo odborniki dali točne podatke o vsem, posebno še, komu gre zasluga za uspevanje te naše ustanove.

V boljše razumevanje bi rad navedel nekaj ljudi, ki imajo zasluge za zadrugo. Vseh seveda v enem dopisu ne bi mogel omeniti.

Izjavljam, da se v dopisih še nisem hvalil in niti ne v dopisu, katerega omenjam v uvodu. Kaj pa naj imam koristi od tega, če bi samega sebe hvalil, kakor že prej vprašujem? Zato našemu filozofu svetujem, naj v bodoče pride rajše k meni in poišče, kako in kaj, kar se mene tiče, namesto širiti namestne govornice in opombe. Košalo ga ne bo to prav nič in polemike v listih se bomo izognili, da nam ne bo treba trošiti prostora v njih.

Tudi se ni nikomur treba vznemirjati, čemu sem bil spet izvoljen za predsednika. Filozof dobro ve, kako so volitve izšle in nima vzroka, da se bi pritoževal. Saj veste, kako pravi pregovor: cucku, ko mu vržeš kost, jo noče, a drugemu kužku je tudi ne pusti! Tako je bilo.

Ako filozof s svojimi marjnami ne preneha, naj nikar ne misli, da bomo drugi kar tjavendan molčali. Bo že dobil svoje.

Toliko o tem. Ves ta spor se zadrugi prodajalne prav nič ne tiče. Jaz ga nisem začel in sem le pomagal k uspevanju te naše ustanove po svojih močeh. Nočem pa zase priznati, ki ga mi je dal poročevalec v "Proletarcu", kajti to je moje-mu delu pri fanatikih le v oviro. Mislijo, da samega sebe hvalim. Saj vendar vsi veste, da to ni res. V prvi vrsti pa gre priznanje za zadrugo njenemu poslovođu Martinu Mikliču — ne samo za njegovo spretno vodstvo, ampak tudi za finančno pomoč, katero je tej ustanovi naklonil v njenem kritičnem času. Brez zamere — kdo izmed zadrugnikov bi bil pred štirimi leti riskiral \$2000, kot jih je M. Miklič? Boltezar jih ne bi mogel, ker jih imel ni. So pa drugi, ki imajo tega spaka še nekaj v zalogi, a se niso od-

zvali, ko je bila zadruga v škripih. Eden, ki se niti v največjih težavah in niti v početku ni ustrašil zaprek, je Frank Brajda. Začetnikov je bilo seveda mnogo tudi drugih. In vsakdo izmed njih ima več ali manj zasluge, zato nočem delati nikomur izmed njih krivice. Mnogi so vzeli po \$200 delnic in nato so za zadrugo delovali kolikor so mogli. Izprevideli so, da zadrugo potrebujemo in se radi tega niso spuščali v brezpomembna dlakocepstva. Niti se niso trkali na prsa pač pa storili kolikor so mogli za dobro stvar.

Uredniku Proletarca pa priporočam, da naj iz vsakega dopisa, v katerem bi kdo hvalil Boltezarja, vse tisto črta. Če to stori, se ne bo noben naš domači "filozof" obregaval obme in upam, drugi tudi ne. Vzrok, da to želim je, ker nočem nikomur skrajšati življenja. Nervoza in jeza, pravijo doktorji, ga namreč skrajšuje.

Naj se dotaknem še slovenske Rusije. Čudno, da naš "filozof" ne gre tja, ker je zanj toliko navdušen! To ne rečem kakor kapitalistični časopisi, ampak kot delavski agitator. Vsak "filozof" lahko Rusijo hvali, a čemu ne bi na delavskem polju zanj tudi kaj storil? Ako je tam boljše — in nedomno so se razmere v Rusiji jako izboljšale, čemu naš filozofski kritik tiči doma in nič ne stori, da izžene delavstvo iz zapečka? Samo pisati dopise nič ne pomeni! Pa jih le piše in piše iz zapečka. Bože moj, ali niso naivni taki "filozofi"?

No — pa gremo spet k zadrugi. Poročevalec v Proletarcu je pisal le o prenovitvah, ne pa, da je zadruga kupila tudi poslopje, katero je sedaj last naših zadrugarjev. Pa brez zamere, ker sem se oglasil v tem listu po zelo, zelo dolgem času. Vseč mi je, ker da vsakemu besedo, pa čeprav se je treba včas s kom sporeči. — Frank Boltezar.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

Ta teden smo razposlali opomine vsem, katerim je naročena potekla. Prosimo jih, da jo obnove čimprej in tudi da malo poagitirajo za nove naročnike ter dbe med svojimi prijatelji in znanci kaj prispevkov v Proletarcev tiskovni fond. Proletarec ni že precej let izdal nikakega apela za podporo, ker smo se pač zavedali razmer, v katerih živi naše delavstvo. Dasi tudi sedaj niso kaj prida, smo uverjeni, da se napredno slovensko delavstvo zaveda zasluge, ki si jih je pridobil Proletarec v svojem nad 30-letnem plodonosnem delovanju, in mu bo v sedanjem težkem položaju, v katerem se liht nahaja, priskočilo na pomoč.

Proletarec je list, ki je vreden da ga čitate.

CLANI NOVE "KITAJSKJE VLADE"



Ko so japonske čete zasedle poleg vse severne Kitajske tudi prestolnico kitajskih cesarjev Peking, so v njemu odstavili mestno vladno in imenovali svojo. Od kar je Kitajska republika, je Peking spreminila ime v Peiping. Nedavno je Japonska vojaška komanda ukazala, da Peipinga ni več, ampak da je to mesto spet Peking, kakor v starih časih. Proglasila ga je spet za glavno mesto in ustanovila v njemu "kitajsko" proviziorno vladno. Na sliki je nekaj ministrov proviziornega režima, ki so sprejeli Judočev vlog.

Iz Jugoslavije

Jugoslavija bo potrošila v tem letu za oboroževanje in vzdrževanje armade 2.772.100.000 dinarjev. Vojni minister je v svojem govoru v skupščini rekel, da je za Jugoslavijo ta izdatek nizek in poslanci so mu ploskali. Ljudstvu pa je skrajno naporno zmagovati to ogromno breme. Jugoslavanska armada slovi za eno najboljših izmed armad manjših dežel. Ima tudi dokaj jako zračno floto in gradi si male vojne ladje.

Vladni krogi v Berlinu kujejo načrte, kako čimbolj popularizirati Nemčijo v vseh balkanskih deželah. Eden izmed teh je iti v balkanska mesta z nacijsko razstavo pod nazivom "Delo in veselje". Najprej pridejo Nemci s to propagando v Atene. "Delo in veselje" ima mednarodno centralo v Berlinu; v nji sodelujejo tudi takozvani predstavniki drugih narodov. Slovence zastopa v nji dr. Bogumil Vošnjak.

Trdka "Jugoles" obratuje v črnomlju velike žage in lesne tovarne. Les dovažajo po družbeni proggi iz kočevskih gozdov. Zaposluje delavce iz Slovenije, Bosne, Hrvaške, Makedonije in iz drugih krajev Jugoslavije. Izkoriščala jih je nezno. Morali so delati od 11 in dostikrat do 17 ur na dan brez plače za nadure. Mezda je bila od 20 do 30 dinarjev na dan, torej niti pol ameriškega dolarja. Organizatorji, ki so skušali te delavce pridobiti v unijo, so imeli težko delo, kajti delavci iz južnih krajev so večinoma nepismeni in ne vedo ničesar o organizaciji. Oziroma, vedeli niso, dokler jim ni bilo izkoriščanja le preveč. Ko so se organizirali, je unija v njih imenu vložila tožbo, da družba krši vse socialne zakone in zahtevala, da se jim plača nadure za nazaj. Družba je tožbo izgubila in delavcem pa morala plačati nad 200.000 dinarjev za nadure, skrajšati de-

lavniki na 8 ur in upoštevati mora druge socialne zakone v korist delavcev. "Jugoles" izvažajo večino svojih lesnih izdelkov in desk v Italijo.

V Berlinu izhaja list v hrvaščini "Evropska Korespondencija". Subvencira ga nacijska vlada v korist svoje propagande v Jugoslaviji.

Notranji minister dr. Korošec bo letos v svojem področju potrošil 601 milijon dinarjev, ali nad 62 milijonov več kakor lani. V njegovem področju ima država 9287 nameščenec in poleg teh 18.500 žandarjev, katerih glavni načelnik je notranji minister.

V Jugoslaviji ni več zobozdravnikov, ampak samo še dentisti. Kadar kdo gre po opravih, pravi, zdaj bom štar dal. Namesto besede "seja" je prišla v veljavno beseda "miting". Koncem tedna je "week-end". In tako dalje. Prej nemške, zdaj angleške besede. Tako se izpopolnjuje "moderna jugoslovanščina".

S Poljsko ima Jugoslavija le rahle zveze, toda obe vladi jih skušata usoglasiti in utrditi s političnimi in trgovskimi pakti. Obe sta nasprotitvi sovjetske unije. Zdjaj gojita posebne trgovske zveze. Jugoslavija je že lansko jesen obljubila Poljski 250.000 kg tobaga, v zameno pa bo vzela poljske jeklarne in železarske produkte iz tovarov v bivši Gornji Šleziji, ki je po vojni prišla pod poljsko oblast.

Jugoslavija se veliko bolj briga za vzdrževanje cerkva kakor za šole. Na podlagi njene državnega proračuna troši vlada za tiste cerkve, ki jih priznava, sledeče vsote na leto (številke v dinarjih):

za pravoslavno	38.326.630
za rimo in grško katoliško	26.282.291
za mohamedansko	15.377.202
za staro-katoliško	378.420
za luteransko sekte	144.000
za židovsko	1.131.220

Vrh teh vsot imajo cerkve še na milijone dinarjev drugih dohodkov. Vzgojno delo, ki ga vrši šolstvo, pa prejema le toliko sredstev, da životari. Cerkev je prva, kajti "cerkev je steber države", pravijo svečniki. V resnici mislijo s tem, da so oni obramba sistema, v katerem je za bogataše potrebno, da ostane ljudstvo čimbolj nevedno.

Zagrebski list "Radnik" piše, da mora dalmatinski vinogradnik prodati 15 hektolitrov vina, če si hoče za dobljeni skupiček nabaviti obleko, in 5 hektolitrov za vrečo moke. List vprašuje: "Za koga je Dalmacija Kalifornija?" Iz njegovega članka je razvidno, da žive kmetje in delavci v Dalmaciji v velikem pomanjkanju vzlic krasoti svojega obrežja. Dalmacij primerjajo Kaliforniji, a večina delavcev in kmetov uživa večinoma le zelje in slano hrano, piše Radnik, ker nimajo

dohodkov za kaj boljšega. Zato imajo zelje z nekoliko kaše že za zajutrek, namesto kave in kruha.

Hrvatski novi komunisti hočejo vrniti Slovincem dolg...

Hrvatski novi komunisti v Zed. državah so sklenili vračati slovenskim delavcem uslugo, ker so pred 30 leti pomagali mali skupini hrvaških socialistov v tej deželi ustanoviti socialistični list "Radniško Stražo". Njen zadnji naslednik je "Radniški Glasnik". Letnico "Radniške Straže" si prav tako po krivem prilašča, kakor na primer med Slovinci par listov, ki so bili že v vsakojaki posesti. V "R. G." v izdaji z dne 19. jan. je članek "Slovinci su pred 30 godina pomagali Radničko Stražo".

Članek zaključuje, da naj Hrvati uslugo slovenskim socialistom za njihovo agitacijo, za finančne in druge žrtve vračajo z agitacijo za "protifašistični slovenski tednik "Naprej". To je zelo slaba povračila dolga, kajti postanek "Radniške Straže" je podprl zgolj "Proletarec" in pa soderugi, ki so od tedanjih dni večinoma še zdaj aktivni pri njemu. Mnogi, ki so bili zvesti Proletarcu in Radnički Straži, so že med pokojniki. Gotovo bi se čudili, ako bi vstali in izvedeli, da za njihovo nesebično delo komercializirali ljudje, katerim je oportunitizem več kakor načela.

Ako bi hrvaški delavci okrog "Radničkog Glasnika" res bili pripravljeni vračati uslugo za sodelovanje slovenskih delavcev pri ustanovitvi njihovega prvega glasila "Radnička Straža", bi rekli, zdaj pa vračajmo "Proletarcu". Ampak "nagrada" prejme "Naprej". To le konstatiramo, kajti pomoči Hrvatov, ki jo naklanjajo svojemu slovenskemu listu, nismo nič nevoščljivi. "Proletarec" se je vedno vzdrževal s pomočjo svojih čitateljev, slovenske sekcije JSZ, in pa s tišto podporo, ki so mu jo tu pa tam naklonili prijateljska slovenska društva. Hrvatski komunisti so nekoč dali kar tri tisoč dolarjev za slovenski list v Milwaukee in potem potrošili še mnogo tisočakov, da bi upropastili "Proletarca". Vso tisto vsoto, ki so jo izmogli od hrvaških delavcev, bi lahko porabili v res dober namen. Pa je zalegla toliko kot če bi jo vrgli v vodo. Upam, da bo njihova podpora "Napreju" pametnejše uporabljena.

Tožba v Moon Runu

Moon Run, Pa. — Slovensko podporno društvo Moon Run je pred sodiščem. Tožitelj je bivši oskrbnik društvenega doma. Članstvo je vsled te izredno važne zadeve vložilo vabljeno, da se gotovo udeleži seje, ki se bo vršila v nedeljo 6. februarja ob 1. popoldne.

Zagovornik našega društva je dobro znani odvetnik Ludvick Zupančič.

Frank Maček, predsednik.

ALI GROZI VOJNA ŽE LETOS?

Emil Vandervelde

Ali mislite, da bo v l. 1938. izbruhnila vojna?

Na to morem odgovoriti samo eno: da me to vprašanje čudi. Reči, da bi v l. 1938. mogla izbruhniti vojna, bi pomenilo bedasto ugibanje. Trditi, da bo v teku prihodnjih mesecev prišlo do nje ali pa da ne bo, bi pomenilo prorokovati, kar mi pa niti najmanj ne pristaja.

Toda kako je mogoče prezeiti, da je evropska vojna že v teku — da traja že sedemnajst mesecev. In to v Španiji. Da si v gorah Aragonije in Kastilije stoje nasproti ne samo Španci, ampak Evropejci vseh narodov: Angleži, Belgijci, Francozi, Italijani, Nemci v mednarodnih brigadah proti oboroženim tolpom mednarodnega fašizma.

Ali se bo pozorišče, na katerem divja vojna in pokolj razširilo, dokler ne bo zajela splošna meščanska vojna, (in ne samo Evrope, ampak ves svet) v kateri se bosta v boju na življenje in smrt merili ideologiji socializma in fašizma — je odvisno v prvi vrsti od demokratičnih velesil, od njihovega držanja napram agresivnemu in izizvalnemu izsiljevanju, o katerem mislijo vojne željne diktature, da si ga lahko privoščijo. Z letom sem pa vedel, mora imeti pogum, da to pove — izgleda, da vlade velikih in malih držav, ki so ostale obvarovane pred fašistično kugo, naravnost tekmujejo v strahopetnosti, da ne rečem v kaznivem podpiranju zločincev, ki so v Španiji in drugod na delu.

Ze mesece in mesece poskušajo takozvana politika nevmesavanja, ki v resnici ni ničesar drugega kot politika enostranskega vmešavanja v prid fašizmu, kako bi zadavila demokracijo in svobodo v Španiji. In to, ne da bi se našel kdo, ki bi imel pogum reči, da je spričo nesramnih kršitev sklenjenega dogovora, častna zadeva vseh demokratičnih sil, da napravijo konec tej tragični burki in dajo španski republik, kar ji po mednarodnem pravu gre.

V obsodbi takozvane politike nevmesavanja naši internacionalisti vsesokoli soglašata. Nerodno pa je, ako mora človek ugotoviti, da se v deželah, kjer sodelujejo socialisti v vladi — in tu ne izvajam niti vaše niti naše — puste vladni funkciji in prevečkrat voditi od več kot dvomljive politike angleških konservativcev (ki samo podlegajo temnim vplivom kapitalističnih sil), namesto, da bi sledili odločni, človeški in junaki akciji naših sodrugov v angleški delavski stranki.

Naj nihče ne navaja v opravičilo za to popuščanje in kapitulacije, da gre pri tem pa vendarle predvsem za to, "da se ohrani mir". Iz pripovedke o Pavlihu nam je znana resnična prispevoda o slabih ljudeh: "Oni so iz železa, ako jih bojaljivo otipavamo, ako jih pa trdo zgrabimo, se izkaže, da so iz stekla."

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA
2609 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1382
Pristna in okusna domača jedila
Cene zmerno. Postrežba točna.

Miroljubne države — med nje štejem seveda tudi sovjetsko Unijo in Zedinjene države Severne Amerike — so napram trojemenski zvezi Japonske, Italije in Nemčije v taki silni premoči, tako po številu prebivalstva kakor tudi glede orožja in ostalih pomožnih sredstev, da bi zadoslovalo, ako se zedinijo in spregovore jasno besedo, pa bi s svojo močjo lahko diktirale mir napadalcem in nasilnikom. Ali se naj odpovemo upanju, da bi male države, kot so Belgija ali škandnavske dežele — ki predstavljajo v Društvu narodov moralno silo, s katero mora vsakdo računati — hoteli storiti za skupno varnost kaj drugega, kot pa samo hoditi po stopinjah velikih držav in se zavetja iskajoče skrivati za njimi?

Prihodnji petek seja kluba št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — V petek 28. januarja bo redna seja kluba št. 1 JSZ. S poslovanjem prične novi odbor, ki je bil izvoljen na prošli seji Odborniki kluba bodo imeli svojo posebno sejo v sredo 26. januarja, ki bodo razmotrivali o raznih zadevah in nato dali klubovi seji svoja priporočila in predloge. Pred članstvom kluba bo tudi vprašanje bodočega zbora JSZ, poročilo o pripravah za klubovo prireditve k njegovi 35-letnici, ki jo bomo imeli v nedeljo 20. februarja v dvorani SNPJ in razna druga poročila, na primer o klubovih finančah, o izidu naših prireditve itd. Člani in članice, pridite na to sejo vsi! — P. O.

John Hujan bo svojo gostilno slovesno otvoril

Chicago, Ill. — John Hujan in njegova soproga bosta prihodnjo soboto 29. januarja priredila slovesno otvoritev njune gostilne, ki jo imata na South Trumbull Ave., nekaj korakov južno od 26. ceste. Prevzela sta jo nedavno od Antona Medveda.

Vsem udeležencem bosta poskrbela čimboljše postrežbo. To ne le obljubljata, ampak bosta obetanje tudi izvršila. Torej v soboto na svidenje pri Hujanu!

Ali ste si Ameriški družinski koledar za leto 1938 že naročili?

SLUŽBO DOBI

ženska med 35. in 45. letom za kuhanje in splošna hišna dela. Katera želi dobro in stalno službo, naj se oglasi pri

Mrs. MARY TRDINA,
3727 Wesley Ave., Berwyn, Ill.
Phone Berwyn 2808

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"
Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00
Ustanavljajte nova društva.
Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:
2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS



ŠTIRI KNJIGE
CANKARJEVE DRUŽBE
SAMO ZA \$1.25

- 1.) KOLEDAR, ki obsega nad sto strani gradiva in slik.
- 2.) ŽENIN IZ AMERIKE. Povest. Spisal Anton Tanc.
- 3.) FRANCIJA IN FRANCOSKO LJUDSTVO. Spisal C. Petelin.
- 4.) SINOVI PREDMESTJA. Povest. Spisala Mimica Konič.

Vse štiri knjige Cankarjeve družbe dobite za \$1.25.

Poslajte naročilo čimprej. Naslovite:

PROLETAREC, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

KNJIZEVNOST

Decembarska številka revije "Njiva" ima sledečo vsebino: Ivan Cankar: Vsevolod Ivanov: Otok (nadaljevanje); J. K.: Nekaj naše zgodovine; A. Moztetič: Spomini; S. Savo: Naše prireditve; Pregled.

"Socialist Review" je magazin za teoretične razprave, ki ga izdaja ameriška socialistična stranka. Urejuje ga Herbert Zam. Za januar in februar je izšla skupna številka. V njej je članek bivšega španskega premierja Largo Caballera o potrebi enotnosti revolucionarnih struj v Španiji. Norman Thomas ima v nji članek o novi depresiji v Zed. državi. Sam Baron, ki je bil v Španiji, podaja članek o nji o "izsakulinskih razmerah in odnosih". Clarence Senior piše o revolucionarnem razvoju Mehike. Ben Fisher razpravlja o zadnjih municipalnih volitvah v Detroitu. Gus Tyler razpravlja, kaj je in kaj naj bo taktika delavske stranke. Dalje je v tej reviji več drugih člankov, ocene knjig itd. Naslov: Socialist Review, 301 W. 29th Street, New York, N. Y. Stane \$1.50 na leto. Izhaja neredno.

Ilustrirana kulturna in družinska revija "Vzajemna Sodobnost" ima v novembrski-decembarski številki sledečo vsebino: Napredek je zakon; J. Sovjak: Moderno zdravilišče; Jelka Vukova: Kakor v pravljici je bilo; Jelka Vukova: Detelj - zdravnik; Arkadij A. Verčenko: Dražba; V. Doroshevič: Radovanje v peklu; Zena v pravu Jugoslavije; Vpliv brezposelnih na ženin položaj (iz knjige: Angela Vode: "Žena v sedanjih družbi"); Proletarka in moda; Človekova prehrana; To in ono; Par besed o nikotinu.

Naročnina na to revijo za Ameriko je \$1.50. Naroča se pri Proletarcu v Chicagu. Posamezna številka stane 20c.

Rezultat kampanje za "Radnički Glasnik"

V kampanji k 30-letnici hrvaškega tednika "Radnički Glasnik", ki se zdaj naziva za glasilo naprednih delavcev, je bilo dobljenih 279 novih naročnin, 762 ponovitvenih naročnin — obojih v skupni vsoti \$2,414, in v podporo pa \$3,872.80, torej nad \$1,400 več podpore, kakor za naročnino. Skupaj znašajo omenjeni dohodki \$6,286.80, v katerih pa še niso všteti prebitki slavnosti za "Radnički Glasnik", ki se je vršila v Pittsburghu, v New Yorku in nekaterih drugih me-

stih, ki so jih imeli v isti namen. "Radnički Glasnik" smatra, da je praznovanje njegove obletnice gmotno sijajno uspešno.

Smrt Slovence kar ra debelo kosi

Pittsburgh, Pa. — Umrl je John Ban. Umrl je Michael Jerala. Tajniku tukajšnje konferenčne organizacije klubov J. S. Z. in Prosvetne matice J. Ambrožiču so skoro hkrati umrli kar trije sorodniki. Umrl je naš nekdanji stari znanec Jakob Kotar. Ubilo ga je v avt- ni nezgodi. Tancek iz Girarda je nedavno poročal, da je preminula naša sodelavka Frances Dobrovec. Bral sem, da je v Clevelandu ubilo bivšega tajnika kluba št. 49 JSZ Pezdrija.

Pa bi še lahko našteval, ako bi beležili take vesti iz naših časopisov. Ako se hočemo Sloven- ci ohraniti, moramo boditi dobiti na mesta umrlih nove pri- seljence iz starega kraja, kar nam vlada ne pusti, ali pa vzgojiti tu rojene Slovence, da bodo hodili po naših potih. Drugače je bitof za nas vse. Torej le med mladino, da se ne bo samo žogala, ampak tudi kaj delovala.

Bral sem tudi par opazk glede pogreba pokojnega John Bana. Je nerodno pisati o pokojnikih. Bana sem imel rad od kar sem ga poznal, in tega je veliko let. Njegov brat je v tukajšnjem listu pojasnjeval, kako in kako zaradi cerkvenega pogreba. Jaz sam sem se ču- dil, da ga je imel, ampak zgra- žal se nisem. Pogrebi se zme- romi oskrbujejo na naročilo. Kdor ga za svojevar aranžira civilnega, je civilen. In kdor mi- slji, da pomagajo blagoslovi, naroči svojemu dragemu ali svoji dragi cerkvene ceremoni- je. Mrs. Fradel je pisala uža- ljeno, pa ni bilo na mestu — vsaj po mojem mnenju ne. Simpatiziram z Mrs. Ban, kajti on in ona sta si bila res prijateljska zakonca. Ampak kot so mi pripovedovali — jaz se namreč ne vtičam v cerkvene stvari in ne v cerkvene ceremonije — je tukajšnji slovenski župnik Ke- be cerkveni obred odklonil o- praviti — poskrbel pa je bodisi on ali kak drugi, da so na nje- govo mesto dobili drugega du- hovnika.

John Ban ostane med nami v najboljšem spominu in vsi, ki smo ga poznali, sočustvujemo z njegovo soprogo. — K.

Kmetiška Jugoslavija

V Jugoslaviji se preživlja s poljedelstvom 4,327,000 dru- žin, ali 82 odstotkov vsega prebivalstva države.

"Demokracija" v Ru- muniji

Nova "demokratična" vlada v Rumuniji pravi, da je demo- kracija zato, ker hoče Rumu- nija za Rumunce, ne za tujce. Ko je prišla na krmilo, je imela le 6 odstotkov glasov na svoji strani. Ko hitro pa je pri- čela s persekutiranjem judov, se je ledno ljudstvo razveselilo — češ, take akcije je bilo tre- ba! A razmere se ne bodo iz- boljšale, kakor se niso v Nem- ciji, kjer so ljudem stopili na prste kakor dolejš v moderni dobi še v nobeni drugi deželi.

"Bela partija"

Socialni roman "Bela parti- ja", ki ga je napisal iz življen- ja rudarjev sloviti češki knji- ževnik Karl Čapek, je dobil ve- liko cirkulacijo in je prevajan v mnoge jezike. Čapek je znan tudi Slovencem radi prevodov njegovih del v naš jezik. Klub št. 1 JSZ v Chicagu je svoječa- sno vrzioril njegovo senzacio- nalno dramo "Rossums Univer- sal Robots". Ena njegovih no- vejših slovitih dram je "Bela boleš".

Vojna propaganda na Japonskem

Vsa Japonska mora biti mo- bilizirana kakor eden za o- brambo svojih pravic in za za- trjeje protijaponskega senti- menta na Kitajskem, je nedav- no izjavil japonski cesarski svet. Posledica te izjave je po- ostrevanje militaristične vzgo- je med mladino. Otroci so na- vduševani, da naj se igrajo vo- jake in vlada jim nudi vojaške kape, lesene puške in slična na- domestila za orožje.

Nadure na Danskem niso več potrebne

Delavci vseh povsod se bore za skrajšanje delavnika in to- ne le s stališča svojih koristi, ampak tudi zaradi svojega bo- ja proti brezposelnosti. Na Danskem so že prošle jesen iz- vojevali zakon, ki prepovedu- je nadurni delavnik, razen v zelo izjemnih slučajih, toda dotični, ki dela čez čas v enem tednu, mora delati toliko manj v drugem ali tretjem. Delo- dajalci zahtevajo ukinitje te omejitve, češ, da brezposelnos- ti ne zmanjšuje, v obratih pa povzroča težkoče in izgube.

Redna konvencija soc. stranke bo v aprilu

Redna konvencija socialisti- čne stranke se bo vršila enkrat aprila to leto. Podatkov kje in na kateri dan, še nismo prejeli. Prejeli pa smo pismo socialisti- čne stranke v Ohio, v katerem naznanja, da ima socialistična organizacija v okraju Cuya- hoga (Cleveland in okolice) pravico izvoliti tri delegate in klubi po vsi ostali državi Ohio pa štiri delegate.

Prispevki za špan- ske borbe

XIII. IZKAZ
Los Angeles, Calif. Glasbeno in dramsko društvo "Zarja" \$10.00. (Poslal Frank Novak.)
Collinwood, O. Nabrano na veselici kluba št. 49 JSZ \$3; po \$1: Anton Skapin in Joseph Maslo; Anton Zor- ko \$50, skupaj \$5.50. (Poslal Joseph Maslo.)
Chicago, Ill. Dr. št. 559 SNPJ \$1. V tem izkazu \$10.50, prejšnji iz- kaz \$1,609.85, skupaj \$1,620.35.

Sistem, ki je povzročil gorje milijonom, spet vabljen na sodelovanje (Nadaljevanje s 1. strani.)

ja bolj kot pa potop kake ameri- ške topničarke v kitajskih vodah. In ker je postal na vse skupaj "jezen", ker je uvidel, da se na svoj kongres ne more več zanašati, ne na moralno o- poro unij, ker so si v laseh, si je mislil. "Grem nazaj."

Mi se temu ne čudimo. Prvič, od demokratske stranke nismo nikoli ničesar boljšega pričako- vali. Drugič, tudi ako bi Roose- velt hotel ustvariti takozvano socialno pravičnost, bi te nalo- ge on ne zmogel, ker je načel- nik stranke, katera hoče in za- hteva, da sistem socialnih kriv- ic ostane neomajen. Dobra stran v tej kritični situaciji je, da se prizadevanja za slovo v delavskem gibanju pospešu- jejo.

AMERISKI "HUMOR"



V stavkovnih bojih prošle mesece se je uganjalo ne samo brutalnosti, ampak tudi šale. Trgovci na primer najemajo proti unijam in piketom svoje ljudi, ki nosijo napise, kot, "mi nečemo rediti obdornikov zunanje unije!" Ali, "unija nam dela s svojo stavko krivico in ikodo".

Eno takih šal prikazuje gornja slika. Unijski delavci so zastavkali in piket je hodil sem in tja. Gospodar pa — ne bodi len — mu je hotel "eno za- gostiti". Najel je priletno, nič kaj zalo zamorko, da je hodila s piketom z na- pisom, kot ga vidite gori. Torj "novoporočenca". Piket pa, ne bodi len — je tekel domov, se preoblekel v žensino in istočasno so mu v uniji preskrbeli dežnik — potrebni napisi, pa sta korakala sem in tja. Kdo je zmagal, nam ni znano.

KOMUNISTI USTANAVLJAJO ZDAJ DNEVNIKE POD LIBERALNO FIRMO

Komunisti v San Francisco so svoj list "Western Worker" nehali izdajati, svoje tiskovno podvzette reorganizirali pod nestranksko označbo in usta- novili namesto prejšnjega lista dnevnik pod imenom "Peoples World". Na osrednjem zapadu zbirajo že mnogo mesecev prispevke za dnevnik, katere- mu so določili ime "Midwest Daily Record". Mnogi komuni- sti so insistirali, da se naj ime- nuje "Midwest Labor Herald", "Midwest Daily Worker", ali pa, s kako drugo slično ozna- čbo, ki bi izpričevala njegov delavski značaj. Promoterji so sklenili nasprotno, češ, da očit- no delavski list med maso nima privlačnosti. Zato je med njo laglje razpečavati list, ki nosi bolj "buržvazno" kot delavsko ime. Pravijo, da so za ustano- vitev tega dnevnika, ki bo izhajal v Chicagu, zbrali že kakih \$40,000, in da bo služil vsemu delavskemu gibanju, seveda v mejah sedanje nove komunisti- čne taktike, ki propagira zveze pod svojim vodstvom magari s klerikalnimi organizacijami, samo če se izrečejo, da so pro- ti fašizmu. Newyorški komuni- stični "Daily Worker" bo oskr- boval, oziroma oskrbuje večino gradiva podružnemu dnevniku v San Francisco in ga bo oskr- boval svojemu dnevniku v Chi- cagu. Kom. stranka je pozvala vse svoje organizacije, da ne- umorno delujejo za oba nova dnevnika in nove tednike, ki jih komunisti ustanavljajo, ali

Slovenski dom na Hol- mes Ave. v Clevelandu

Tajnik Slovenskega doma na Holmes Ave v Collinwoodu po- roča, da znaša domova aktiva, vključivi poslopje in stavbi- šče, \$41,789.35. Dohodki (ve- činoma v klubovih prostorih v domu) so lani znašali blizu \$26,000. Cistega dobička ima dom v letu 1937 \$2,095.22. Dom na Holmes Ave. je sredi- šče katoliških slovenskih orga- nizacij, dasi je na razpolago tudi drugim, dočim je Slove- nski delavski dom središče ver- sko nepristranskih organizacij, svobodnomiselnih podp. društev in naprednih kulturnih društev v Collinwoodu.

Hitler in Hoover

Bivši ameriški predsednik Hoover je obljubljal po dva vtila v vsako garažo. Diktator Hitler je bolj skromen. Že do- kaj časa tega je obljubil, da bo imel v Nemčiji vsak peti člo- vek svoj avtomobil. Obljubo pa je izpolnil celo slabše kakor Hoover, Fabriko za masno pro- dukcijo avtov šele gradi.

VABILO NA VELIKO OTVORITEV GOSTILNE

V SOBOTO 29. JANUARJA 1938

Fina godba — Ples — Najboljša postrežba

Se iskreno priporočata

JOHN in THERESA HUJAN

2611 So. Trumbull Ave., CHICAGO, ILL.

(PREJSNJI MEDVEDOV TAVERN)

FALCON CORNER

Editors: Mitzi Owen — Elsie Krek

On January 22, 1938 the Red Fal- cons held a interesting meeting. There were 14 members present, al- though, few who we would like to se present were not. The Falcons had a very interesting discussion about the Spanish War, and the attempt to bar the March of Time new-reel from Chicago.

The most important event of the meeting was the election.

Our new secretary is Elaine Tur- pin, treasurer is Mitzi Owen, Boys' clan leader is Conrad Ladstatter, Girls' clan leader is Jennie Sim- on, and the Sergeant at Arms is Elsie Krek.

At the conclusion of the meeting we practiced the Marsellaise.

By Elsie Krek.

The — by Joyce Kilmer

I think that I shall never see
A poem as lovely as a tree.
A tree whose hungry mouth is prest
Against the earth's sweet-flowing
breast,
A tree that looks at God all day,
And lifts her leafy arms to pray
A tree that may in summer
Wear a nest of robins in her hair,
Upon whose bosom snow has lain
Who intimately lives with rain,
Poems are made by fools like me,
But, only God can make a tree.

Contributed by Robert Skavich.

The Road Ahead

By Harry W. Laidler

The Road Ahead is a primer of Capitalism and Socialism. The author says we will soon find ourselves "in one of the great periods of reorgani- zation and pioneering." The old generations of America have given little attention to social pioneering. This generation should begin now to prepare themselves for the task ahead. This little book is a modest attempt to make a start in that pre- paration.

A Letter

This letter was taken from the book "From Spanish Trenches."

These vivid letters are the actual accounts of the Civil War from be- hind the Loyalist lines. The writers of these letters are of many national- ities. Some of the letters are by American girls giving medical aid in the hospitals, and some are by news- paper correspondents.

Robert Munson Taylor is from Boston. He is only 22. At the age of three he lost his mother and was brought up by his grandmother, who belonged to the D. A. R. and the Colonial Dames. Her brothers fought in the Civil War. Grace is his sister.

February 25, 1937.

Hello Tank:

How are things going with you and Gramp? I feel a bit lousy over the way I had to tell you I was going to S. A. I suppose you know by now that I am in Spain fighting the Fas- cists.

You will think no doubt that I am a damn fool for coming, but some- day you will realize how right I was. If you yourself could come over here, and see the situation there would no be one iota of doubt as to whether or not I was right. This war is twice as horrible as the last. It is incredible to think that modern science could have invented such new and deadly weapons for the destruction of man by man.

The Fascists are beasts in the em- ployment of these and at the front it is not an uncommon sight to see men burning from incendiary bullets.

The machine gun fire exploding bullets that will blow a man's head from his shoulders. The Fascists bombers come over and bomb towns filled with women and children and at one town the kids had scares on their faces from bomb shrapnel. The planes in this war can go 400 miles an hour while the bombers can do 275 m. p. h.

Once in the trenches we were bombed twice. There, Fascist's bom- bers supported by about 30 pursuit planes came over and I could see the bombs leave the bottom of the plane and drop down. The nearest one landed about 50 ft from the trenches showing how lousy they are. One day we were shelled for 5 hours steadily, but after the second hour we started a card game and every time we heard a close one coming we thumbed our nose.

So far we have been beating the Fascists to hell, but they are in a funny position. Most of them are Germans or Italians and if they want to quit they find an officer ready to shoot them. Every day we had any- where from 30 to 60 deserters com- ing over to our side and they would tell stories of torture that would have chilled the heart of a Bluebeard. After a day's fighting we could not leave any wounded on the field be- cause at night the Moors and Ger- mans would come out and knife them. Several times we found lads

who had only slight wounds with their necks slit open.

There is one thing however that our lads have got that the Fas- cists haven't and that is Courage. You should see some of the Spanish kids of 16 or 17 years run out, climb up on top of a tank and have a hand grenade into the machine. Most of the Spanish men are at the front and they are a swell bunch. The women treat us swell and they do a million and one things for us such as wash- ing sewing, etc.

This country is beautiful too, and the climate is swell. During the early afternoon it gets so warm that all the shops close and everyone takes a Siesta, even the animals. The wine here is excellent and I'm quite ac- customed to getting along without water.

I am writing this from a hospital. I was slightly wounded on Feb. 27 when I went over the top. I feel pretty good now and expect to re- turn to the front any day. When I do I'll give those Fascists a good dose of American hell. Well, Tank, you and Gramp take things easy and the next time I go out I'll pick a couple of oranges for you.

Lots of love,

(Bob.)

The Red Falcons wish to thank Mr. Spolar for the delicious box of candy which he sent to us.

Be sure to read the Corner next week for there will be many more interesting items. Friendship!

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledečem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organ- izacij in socialističnih kulturnih dru- žtev:

JANUAR

WAUKEGAN, ILL. — Kartna za- bava kluba št. 45 JSZ v soboto zve- čer 29. januarja v Slov. nar. domu.
SHEBOYGAN, WIS. — Gostova- nje milvauskega soc. pevkega zbo- ra "Naprej" v nedeljo 30. januarja v Hrvatskem domu. Predvalj bo koncert in spevoigro "Čevljari in vrag".

FEBRUAR

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 20. februarja proslava 35-letnice kluba št. 1 JSZ v dvorani SNPJ.
STRABANE, PA. — Veselica kluba št. 118 JSZ v soboto večer 26. fe- bruarja v dvorani društva št. 138 SNPJ.

MARC

STRABANE, PA. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne ma- tice zadnje nedelje v mesecu.

APRIL

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 10. aprila koncert "Save".

MAJ

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 1. maja proslava 1. maja.
MILWAUKEE, WIS. — Konfe- renca klubov JSZ in društev rosvet- ne matice za severni Illinois in Wis- consin v nedeljo 1. maja v S. S. Turn dvorani.

MILWAUKEE, WIS. — Majska slava klubov št. 37 in 180 JSZ v ne- deljo 1. maja v S. S. Turn dvorani.
(Tajnike klubov in kulture odse- ke klubov ter tajnike konferen- cije, da nam sporoče vse svoje pri- reditve za uvrstitve v to kolono in da nam pošljejo popravke, ako so po- datki o priredbah napačno zabele- ženi.)

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS:

2:00—4:00; 7:00—8:30 Daily

At 3724 W. 26th Street

Tel. Crawford 2212

At 1858 W. Cermak Rd.

4:30—6:00 p. m. Daily

Tel. Canal 1100

Wednesday and Sunday by appointments only

Residence Tel.: Crawford 8440

If no answer—Call

Austin 5700

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

Tel. 1475

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.

Prva slovenska pralnica se priporoča rojakom v Chicagu, Ciceru in Berwynu.

Parkview Laundry Co.

FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika

Fina postrežba — Cene zmerno — Delo jamčeno

Telefoni: CANAL 7172—7173

1727-1731 W. 21st Street CHICAGO, ILL.

IZREDNA ponudba za trimesečno preizkušnjo

SAMO OMEJEN CAS

celih 48 mesecev za plače- vanje preostanka z vašim računom za plin.

\$1.50 naplčila

\$10 popusta za vašo sedanjo peč \$10 popusta za inštalacijo

Ponudba se nanaša samo na avtomatične plinske vodne peči, za katere je cena v gotovini \$60 ali več.

(Inštalacija ni vključena)



• Takoj—se poslužite te ugodne prilike za preizkušnjo! Naročite nam, da vam postavimo avtomatično plinsko peč za gretje vode v vaš dom. Plačate samo majhno naplčilo in redne mesečne obro- ke z vašim računom za plin te- kom dobe treh mesecev. Ako po- tem niste popolnoma zadovoljni, vam jo bomo odstranili in inšta- lirali vaš stari sistem za gretje vode brez vsakega plačila, iz- vzemši malih obrokov, ki ste jih že plačali. Toda požurite se—ta ponudba je samo za omejen čas. Pridite k nam danes—izberite si svojo avtomatično plinsko peč za gretje vode brez odlašanja!

POMNITE Avtomatično plin- sko gretje vode stane zdaj manj, kakor kdaj—koli prej. Poizvedite pri nas takoj!

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

AN OPEN LETTER TO YOUTH

Youth Must Choose Between Old System and the New

The generation now growing to manhood will live in one of the most difficult epochs of modern history. An old system is dying; the new system has not yet come to the birth.

An old system is dying; and, as it dies, war and revolution are the price it exacts for its disappearance.

It was a system with many remarkable achievements to its credit. Yet, with them all, it was a system which placed power before right, the riches of the few before the welfare of the many, which tolerated actual poverty in the midst of potential plenty lest access to that plenty destroyed the privileges of the few.

The youth of this generation has got to choose between the old system and the new.

It has, effectively, to choose between the system responsible for Japanese imperialism, for German and Italian Fascism, for the inception and continuance of the Spanish civil war, for the Means Test in Great Britain, and "economic royalism" in the United States; and a system which, as the Soviet Union has already begun to show, can abolish unemployment and plan production, with the career genuinely open to the talents, for community consumption.

It is a choice between a system that has been tried and failed, and a promise that, again can create new and richer values which are certain to transform for the better all the basic values of our civilization.

The call of the new system is a call to life; the call of the old is a call to death.

The call of the new can elicit all the creative impulses of man. It can give a new direction to human effort. It makes life a supreme adventure in co-operative living. It replaces the acquisitive impulse by the spirit of service as the supreme foundation of social effort.

It seeks to end the exploitation of man by man. It recognizes that a society divided into the two classes of rich and poor poisons its own foundations by making conflict instead of co-operation the law of its life.

Such a society, it insists, restricts the cultural heritage to a few, and compels the masses to pass through existence with no effective sense of the riches that are there to be experienced.

Whether it be health or housing, the care of the young or the welfare of the aged, the progress of the arts, or the evolution and use of science, the new system indicts the old by the proof it offers that these, under the present dispensation, have no meaning save in the context of money.

Our civilization has no other religion than this. Money, and the success that money brings, are, for its votaries, the supreme test of power.

The youth of this generation must make its choice between these worlds. It must make it, realizing that, in a literal sense, it is a choice between life and death. — H. L.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

I want to call attention again to the coming Annual Meeting of the Stockholders of the Yugoslav Building and Loan Association which will take place this coming Saturday, January 29th, at the Slovene Labor Center. Independent accountants have just completed their audit of the books and they are now preparing a detailed report which promises to be quite inspiring. Last week we enumerated some of the items which will stand out in this report. Today it is important to report of the proposals which are to be submitted for decision to the Annual Stockholders meeting. One of such proposals will have to do with repayments. Another with the disposal of our real estate. And the third, the proposition to adopt the direct reduction plan of mortgage loans. We have previously reported that we are making primarily all FHA Insured Mortgage loans, which loans are insured by the Government. At this meeting we will propose to allow any of the present borrowers to change over to the direct reduction plan. Furthermore, we have already received commitments for FHA insurance of fifteen of the present mortgages which means that we will make our money safer and more secure. In this manner, we intend to gradually liquidate the old mortgages while we constantly add on new insured FHA Mortgages so that in the course of four or five years practically every mortgage will be insured by the Federal Government and the deposits of our members will be doubly safe. It is important that as many members as possible attend this annual meeting to help decide these questions and to formulate the future policy of our Association.

Money is the curse of humanity. It is the downfall of many otherwise good men and women. If the working people had money, there would be no depressions. Because they don't have it, they are in constant misery. The incentive to accumulate money urges people to do all kinds of things which are harmful to the well being of society. For instance, millionaires accumulate great herds of money and because the money does not get into circulation or because the money controls the very life of the country, these millionaires can generally manipulate their big wads of dough to make the cycles of prosperity, dullness, depression, recession, etc. Money in the hands of these millionaires makes wars and kills millions of human beings. The most peculiar thing about money is that the laboring man digs it out of the ground, transports it to the mills and smelters, and then to the mint, performing all of the processes and then finds himself without any of that money. Until man learns to acquire more of the money he makes and produces, the laboring class will always be abused, will always have to starve, and will always be made into cannon fodder. More money in the hands of the poor will change the economic system as well as the political system.

Our petty politicians in Chicago and Cook County have again been uncovered stealing millions of dollars monthly which was destined for the sales tax treasury of the State. Some of them are being indicted and no doubt, some will even receive fines and short sentences in prison. However, all that will not right the wrong system of collecting taxes from the poor in order to feed a lot of crooked politicians. The sales tax is opposed by a big majority of the citizens of Illinois, yet it was imposed on them by the misrepresentatives of the people. And now instead of the poor relievers getting a bread basket occasionally, the money found its way into the pockets of crooked business men and corrupt politicians.

Not only have we been opposed to the sales tax in principle but we have also opposed the manner in which it has been collected in Illinois. The very collection system breeds thievery. If we have to have a sales tax, the least little bit our State authorities could do would be to establish a better system of collecting it. A postage stamp system might do. Other states have used the stamp system profitably. We had tokens before, but they proved very inadequate, so they were done away with, to the detriment of the tax paying public. Loads of money would be available for relief and other purposes in any of our states, if our grafting politicians could be made more responsible or if the thoughtless and careless citizens would elect representatives who

Sub-Branch No. 27 JSF

Plans Made for 1938

Cleveland, O. Sub-Branch No. 27, began the year with a successful meeting held on January 10th.

The newly elected officers took their respective offices and seemed sincere in doing so.

The following are the new officers: Josephine Turk, secretary; Olga Vehar, rec. secretary; Walter Wesley, educational director; Albin Vehar, Frank Elersich and Edwin Poljak, auditors; Andrew Turkman, chairman.

During the last year our Branch successfully sponsored a number of social affairs the proceeds of which were donated to several good causes, namely: Proletarec, the Socialist Call, Socialist Party county office sustaining fund, the local Councilmanic campaign fund and the North American Committee for Spanish Democracy.

Although we have not been active in Socialist Party work by ourselves, we have, however, served on various other committees such as: May Day Committee, Comrade Louis Zorko's Councilmanic campaign and on the County Executive Committee.

For this year we have an outlined plan which we intend to abide by throughout the year. The most essential and important item on this program will be Workers' Education under which we shall study Parliamentary Law, Public Speaking, correct form of giving committee reports, etc.

Our regular meeting dates are the second and fourth Mondays of each month at our Socialist Club room in the Slovene National Home on St. Clair Ave. — Josephine Turk.

Dangerous Censorship

At times it seems as if Fascism and dictatorship are staring at us and into our homes right from our back porches. I have in mind at present a book written by Mr. Ferdinand Lundberg, entitled, "America's 60 Families," which has been censored by the Herald Tribune in a way that the Tribune will take no more advertising copy on the book.

Mr. James Henle, president of The Vanguard Press in New York City, publishers of the book, states: "The Herald-Tribune has given no explanation whatsoever for this censorship, but no explanation is necessary as Mr. Lundberg's book is an important contribution towards promoting a better understanding of economic and social conditions of human welfare."

Now we learn that Du Ponts, one of the 60 families mentioned in the book have filed a Libel Suit in the Federal Court for the amount of \$150,000 against the author and publishers. The complaint is based on a passage in the book which states that, "the United States is owned and dominated today by a hierarchy of its 60 richest families, buttressed by about 90 families of less wealth." Du Ponts are listed as the eight ranking family while Rockefeller heads the list and Morgan is second.

We will undoubtedly read much more about this case as it progresses. The author has nothing to fear as long as he can prove his statements which should be no hard task.

All progressive-minded and class conscious readers should be interested in this attack on the freedom of speech and press. Censorship of this type is the beginning of dictatorship and Fascism.

If we are to preserve democracy in America, we must make use of it — and making use of it means speaking and writing the truth about economic and social conditions.

L. B. Jursky.

Enough For All

Allow me to say to you, my fellow-men, that nature has spread a great table bounteously for all the children of men. There is room for all and there is a plate and a place and food for all, and any system of society that denies a single one the right and the opportunity to help himself freely to nature's bounties is an unjust and iniquitous system that ought to be abolished in the interest of a higher humanity and a civilization worthy of the name. — Eugene V. Debs.

think something of their honor besides money.

Our Social Study Club is planning on some good discussions for our future meetings. Suggested subjects are, "The Meaning of Democracy," "Can We Attain Our Aim Through Social Evolution," and the "Importance of Force and Power in the Evolution of Nations," etc. After the successful meeting of January 14th, we look with pleasure and interest to the next meeting on February 11th.

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

35th Anniversary Celebration

Branch No. 1 has been carrying on its program of education among the working masses continuously during the past thirty-five years. This work, in the cultural field, consists of producing labor plays and dramas, sponsoring the Red Falcons class for children and the Social Study Club in which our youth is enrolled. In the educational field, a large amount of literature is distributed each year. The work of the Branch proper is Party work and education in addition to which it also sponsors a singing group, "Sava" in which are enrolled between thirty and forty singers, meeting for weekly rehearsals and producing their annual Spring and Fall concerts. Each year a number of picnics are held to which large audiences respond, new contacts are made and gradually acquainted with our Branch and its work.

On February 20 at the SNPJ Hall we will celebrate the 35th Anniversary of our activities with a fine program consisting of a symbolic Slovene play "Jernejek" by Ivan Mokelac, written especially for this occasion; a one-act drama, "The Terrible Meek" by members of the Social Study Club and a variety of Red Falcon talent. Also one or two speeches appropriate to the occasion.

Tickets at 35c in advance and 40c at the door, are being distributed among our members and sympathizers. Use your spare time to turn them into cash. We must mark this occasion with a fine turn out, an impressive program, revival of some of the old spirit and enthusiasm, new contacts and acquaintances and a renewal of the old.

Educational Bureau

A few weeks ago, invitations were sent to secretaries of the different Yugoslav fraternal lodges urging those who are not, as yet, members of the Bureau to affiliate and those who are already members, to renew their membership for 1938.

New plays in both Slovene and English are being constantly added to the Bureau's already large selection. The secretary through his contact men in this country and Europe makes selections from time to time from among the works of Yugoslav playwrights thereby enabling him to have on hand an up-to-date selection for use of the Bureau's affiliated organizations.

No plays are sold through the Educational Bureau. It is merely a loaning service which affiliated organizations are entitled to through their annual membership fee. In addition to this service, literature is sent each year to all affiliates. This year 2400 copies of "Zelesna Reka" (Iron River) a story of the World War of Russia by A. Serafimovich, were sent to the Slovene lodges and shortly

LUCK

What bring you, sailor, home from the sea—

Coffers of gold and of ivory?
When first I went to sea as a lad
A new jack-knife was all I had!
And I've sailed for fifty years and three

To the coasts of gold and ivory.
And now at the end of a lucky life,
Well, still I've got my old jack-knife.
(From West Coast Sailor.)

THE FIRST "TOUCH" OF SPRING!



JOHNSTOWN NEWS

By KAR JON

SWOC meets but not in High School

The meeting of the SWOC was held in Johnstown on Sunday, January 16, but not in the High School Auditorium. Since the School Board refused the use of the High School Auditorium for this meeting on grounds that such gatherings are controversial, it was held at the Majestic Theater, one of the largest in town. Over two thousand people packed the theater and listened to the speeches of Clinton Golden, regional CIO director and Judge Michael A. Musmanno from Pittsburgh. Judge Musmanno was scheduled to speak but because of an throat ailment his doctor did not permit him to talk much above a whisper. However, he appeared in person, sat on the stage and smiled at the audience while Sam DiFrancesco, an attorney, read his manuscript.

The speechless Musmanno made quite a hit. Referring to the school board's decision he said: "The school board has kept us out of the schoolhouse but I hope the prohibition does not apply to them. They should by all means go to school. They can learn that in the economic alphabet of the country there are three letters that cannot be ignored. 'Those letters are the CIO. 'Those letters stand for Cooperation, Intelligence and Order, and not what some try to make you believe they stand for.'"

Use of school building granted for "other" meetings

Sometime next month Dr. Glenn Frank comes to Johnstown. A meeting has been arranged for him at the High School Auditorium, the same school that was refused to the S. W. O. C. Dr. Glenn, I presume now that

he has been handed a high official position by the Republican National Committee will talk about violets, pansies, etc. If he doesn't, it will be "Controversial", and that's just what it will amount to.

Drinkers short of fund — drunkenness decreases

Our Chief of Police in Johnstown submitted his annual report to the city council a few weeks ago. Among other things it included the number of arrests made in 1937 and disclosed that drunkenness, however, decreased during the past 12 month period.

It's getting so that even police duties are being affected by the "business recession". But some people still drink. Recently a minister of Lemoyne, Pa., was taken to the Workhouse for a 6-to-12 month stretch on charges of driving an automobile while under the influence of liquor.

Robbed in jail!

The city jail in Johnstown is not a safe place anymore. A prisoner not long ago complained that he was robbed while in his cell. He claimed that someone reached thru the bars, unlaced his shoe and took \$5 without awakening him. Ticklish feet would have saved him the five spot and the police officials a lot of trouble trying to find out who the robber was.

"There's music in the air"

Singing society Jugoslavia has begun to function again. A dozen or more new members joined the chorus at one of its recent meetings. Rehearsals are held every Tuesday night at 8 p. m., at the Slovene Hall in Moxham. There is considerable interest among the singers to go places with their chorus and here's wishing them a lot of good luck.

2,500 U. S. FIRMS USE LABOR SPIES

Service Includes Munitioning and Coercion

The senate civil liberties committee reported to congress that labor spying is "a common, almost universal practice in American industry" and declared that one third of the spies used by one agency were union officials.

"The known total of business firms receiving spy services... is approximately 2,500," the report said. "The list of these firms as a whole reads like a blue book of American industry."

"The names and distribution of these firms conclusively demonstrate the tenacious hold which the spying habit has on American business."

"From motion picture producers to steel makers, from hookless fasteners to automobiles, from small units to giant enterprises—there is scarcely an industry that is not fully represented in the accompanying list of clients of the detective agencies."

Rely on Spies

"Large corporations rely on spies. No firm is too small to employ them. The habit has even infected the labor relations of non-commercial, philanthropic organizations — witness the employment of the Railway Audit and Inspection Co. by the directors of the Brooklyn Jewish hospital in New York city."

Chairman Robert M. La Follette, Jr., Progressive, Wisconsin, and Senator Elbert D. Thomas, Democrat, Utah, members of the committee, said the report on "industrial espionage" represented approximately one-fourth of the committee's work to date. The report completes the inquiry into "industrial espionage."

They pointed out that the report is the first of a series on the committee's work which will include "industrial munitioning," strike-breaking and coercion," in Harlan county.

Paid Business Agents

"In addition to placing men in positions where they were the first to learn the names of new members, three Pinkerton spies were even acting as paid business agents and three as organizers of unions."

The committee charged that firms using labor spies included:

General Motors, Chrysler, Bethlehem Steel, Goodyear Tire and Rubber Co., Warner Brothers Studios, Aluminum Company of America, Pennsylvania railroad, General Electric, Westinghouse Electric, Brooklyn Edison Co., Quaker Oats, the National Biscuit Co., American Can Co., Continental Can Co., American Cyanamid and Chemical Co., Hooker Electric Chemical Co., Koppers Gas and Coke Co., and H. C. Frick Coal and Coke Co.

McKesson and Robbins and Walgreen Drug companies, the Citizens' Advisory Committee of Minneapolis, National Dairy Products Co., and Borden Co.

Kroger Grocery and Baking Co., Libby, McNeill and Libby, Swift and Co., Wilson and Co., Libbey-Owens-

Ford Co., Owens-Illinois Glass Co., Crane Co., Yale and Towne, Jewish Hospital of Brooklyn, N. Y., and Mount Sinai hospital of New York city.

Score of Hotels Included

A score of hotels including Knott Hotels corporation national hotel management company.

Worthington Pump and Machinery Co., International Nickel Co., Remington Rand, Inc., Standard Oil Co., Texas corporation, the Shell Petroleum Co., Postal Telegraph Co., Bell Telephone Co., Western Union, and American Book Co.

Newark Ledger, Philadelphia Evening Bulletin, Philadelphia Inquirer, Radio Corporation of America, manufacturing division; Pullman Co., and Budd Manufacturing Co.

Atlantic and Pacific Tea Co., American Stores Co., Woolworth Chain Stores, Montgomery Ward, John Wanamaker, Strawbridge, and Clothier, of Philadelphia, Lord and Taylor, B. F. Goodrich Co., General Tire and Rubber Co., Lake Carriers' Assn.

Greyhound Management Co., Pennsylvania Greyhound Co., Chicago, Burlington and Quincy railroad, and the Missouri Pacific railroad company.

"Massacre, Massacre, Massacre"

"Still they come, those World war veterans, who see their war activity in a new light. The latest is Flying Officer Beau Shiel, formerly Kingford Smith's personal assistant, who declared in The New Zealand Peace Record that he was decorated in the last war for "plain murder."

"I didn't think about it," he said. "I just fought. When I did think about it, it made me sick. What made me a hero in the eyes of my country was the way I sprayed helpless German troops with my machine guns. There they were in the road, a solid column of them. I couldn't miss. All I had to do was to dive on them, fly the length of the column, keep the Vickers going, and kill, kill, kill. Watch them falling, jumping, and crumbling. My bullets ripped into them, then I turned and flew back again—and massacre, massacre, massacre!" — Nofrontier News Service.

The teacher turned to Freddie: "Young man," she said, "I will have to keep you after school again!" "Okay," replied eight-year-old Freddie. "But I think you ought to know that half the town thinks we're going out steady." — Speed.

The endurance of the inequalities of life by the poor is the marvel of human society. — James A. Froude.